

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

A1 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γα' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 1^η Φεβρουαρίου 2024, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοδοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη

Αδάμ Καραγλάνης

Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού

Εισηγήτρια: Χριστίνα Καξιρή, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ (Προϊσταμένη Τμήματος Γνωμοδοτήσεων) και Ευσταθία Μαραγκού, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η κ. Ε. Μαραγκού, καθώς και η Αν. Γενική Διευθύντρια και Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, κ. Μίνα

Καλογρίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης), οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Διατύπωση γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γα' του ν. 4412/2016, σε σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης, με θέμα «Ίδρυση γραφείων προμηθειών σε οργανικές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής».

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με το από 17.01.2024 υπ' αριθ. πρωτ. 2831.12/3875/2024 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 515/17.01.2024), διαβιβάστηκε στην Αρχή σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης, με την οποία αντικαθίσταται το άρθρο 40 «Ίδρυση γραφείων προμηθειών σε οργανικές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» του ν. 4770/2021 «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά- COVID εποχή» (Α' 15).

II. Το υπό εξέταση σχέδιο νομοθετικής ρύθμισης

Το υποβληθέν σχέδιο έχει ως κάτωθι:

«Αντικαθίσταται το άρθρο 40 του ν. 4770/2021 «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά- COVID εποχή» (ΦΕΚ 15 Α') ως ακολούθως:

Άρθρο 40

Ίδρυση γραφείων προμηθειών σε οργανικές
μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και
Νησιωτικής Πολιτικής

Στις Περιφερειακές Διοικήσεις Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ., στις Λιμενικές Αρχές, σε κάθε Πλοηγικό Σταθμό, δια της Λιμενικής Αρχής στην οποία υπάγεται, στις Επισκευαστικές Βάσεις Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ., στη Σχολή Δοκίμων Λιμενοφυλάκων και στις Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού, ήτοι στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, στα Κέντρα Επιμόρφωσης Στελεχών Εμπορικού Ναυτικού, στη Δημόσια Σχολή Μετεκπαίδευσης Θαλαμηπόλων Εμπορικού Ναυτικού και στις Σχολές Σωστικών και Πυροσβεστικών Μέσων, όπως προβλέπονται στον Οργανισμό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (π.δ. 13/2018, Α' 26), καθώς επίσης στα Πλοία Ανοικτής Θαλάσσης του Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ., ιδρύονται Γραφεία Προμηθειών, τα οποία έχουν την

αρμοδιότητα σχεδιασμού και διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και την αρμοδιότητα υπογραφής των σχετικών συμβάσεων από τον αρμόδιο διοικητή ή προϊστάμενο της κάθε επιχειρησιακής μονάδας, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και της υπ' αρ. 75555/289 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης - Οικονομικών (Β' 2336/2017), όπως εκάστοτε ισχύει.».

Η Αιτιολογική έκθεση της υπό εξέταση ρύθμισης αναφέρει τα εξής:

«Με την αξιολογούμενη διάταξη απονέμεται μια αρμοδιότητα σε συγκεκριμένες ήδη υπάρχουσες οργανικές μονάδες του Υ.ΝΑ.Ν.Π.. Με την εν λόγω ρύθμιση θα αντιμετωπιστεί η διαπιστωθείσα πρακτική αδυναμία άμεσης υλοποίησης προμηθειών αγαθών / υπηρεσιών για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών των Περιφερειακών Διοικήσεων του Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. και των Επισκευαστικών Βάσεων του Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ.

Ειδικότερα, αντιμετωπίζεται η ανάγκη άμεσης προμήθειας ιδίως ανταλλακτικών για την επισκευή των επιχειρησιακών μέσων του Λιμενικού Σώματος καθώς και η άμεση κάλυψη των αναγκών σε προμήθειες αγαθών / υπηρεσιών των κατά τόπον Περιφερειακών Διοικήσεων του Λ.Σ. – ΕΛ.ΑΚΤ.

Η λειτουργία και οργάνωση των εν λόγω μονάδων αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο θα γίνονται οι προμήθειες αυτές, θα οριστεί μεταγενέστερα με βάση τον κανονισμό λειτουργίας της κάθε μονάδας (π.χ. με ημερήσια διαταγή του διοικητή/ προϊσταμένου της μονάδας αυτής) και δεν χρήζει αντιμετώπισης στην παρούσα φάση, καθώς με την προωθούμενη διάταξη εξασφαλίζεται η διοικητική αυτοτέλεια των μονάδων αυτών και μεταγενέστερα θα οριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα λειτουργήσει στην πράξη καθεμία επιχειρησιακή μονάδα. Σκοπός της διάταξης είναι δηλαδή η απονομή αρμοδιότητας και όχι η ίδρυση νέου τμήματος σε κάθε μια περιφερειακή μονάδα. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκηθεί από το υπάρχον προσωπικό και το γραφείο προμηθειών να υπαχθεί σε κάποιο ήδη υπάρχον τμήμα.».

III. Αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γα' του ν. 4412/2016, η Αρχή:

γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:

«2. Ειδικότερα, η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...]

γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής.

Ειδικότερα: [...]

γα) Η Αρχή συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, σύμφωνα με τον ν. 4622/2019 (Α' 133) και γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφορούν στις

δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεσή τους στη Βουλή. Η γνώμη της Αρχής επισυνάπτεται στην οικεία Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης και αναρτάται, με επιμέλεια της Αρχής, στην ιστοσελίδα της. [...]»

Στον βαθμό που το υποβληθέν σχέδιο ρύθμισης, όπως παρατίθεται ανωτέρω υπό II, περιλαμβάνει ρυθμίσεις που άπτονται των δημοσίων συμβάσεων, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γα' του ν. 4412/2016.

IV. Συναφείς διατάξεις

1. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπου προβλέπονται σχετικά τα κάτωθι:

Άρθρο 6 - Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

«1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. Αν η αναθέτουσα αρχή προβλέπει απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών για τους υποψήφιους ή προσφέροντες, λαμβάνει υπόψη της τα ποσά αυτά κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μία χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου. Με διαπιστωτική πράξη του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή του Προέδρου για τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ορίζονται οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που πληρούντα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.[...]»

2. Η υπ' αριθ. 75555/289/6-7-2017 Κ.Υ.Α. με θέμα «Καθορισμός κριτηρίων υπαγωγής στην έννοια της χωριστής επιχειρησιακής μονάδας ανεξαρτήτως υπεύθυνης για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών» (Β' 2336).

«Άρθρο 1 - Αντικείμενο Ρύθμισης

Αντικείμενο της παρούσας αποτελεί η ρύθμιση και ο προσδιορισμός της έννοιας της χωριστής επιχειρησιακής μονάδας κατά το άρθρο 6, παρ. 2, εδάφιο β' του ν. 4412/2016, ούτως ώστε να καθοριστεί τότε η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης χωριστής μονάδας, το εν γένει πλαίσιο των κανόνων που αφορούν τις

μεθόδους υπολογισμού της αξίας των συμβάσεων και η επιλογή της κατάλληλης διαδικασίας ανάθεσης από τις αναθέτουσες αρχές.

Άρθρο 2 - Πεδίο εφαρμογής

Οι ρυθμίσεις της παρούσας κοινής υπουργικής απόφασης εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις που υπάρχουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου 4412/2016 του Βιβλίου Ι.

Άρθρο 3 - Γενικές προϋποθέσεις εφαρμογής

Χωριστή επιχειρησιακή μονάδα ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, κατά την έννοια του άρθρου 6, παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 4412/2016 είναι η εκάστοτε διοικητική μονάδα η οποία πληροί, σωρευτικά, τα εξής χαρακτηριστικά:

α) διαθέτει σημαντικό βαθμό αυτοτελούς διοικητικής ικανότητας, δηλαδή βάσει των οικείων διατάξεων σχεδιάζει, αποφασίζει, συνάπτει και υλοποιεί ανεξάρτητα δημόσιες συμβάσεις, και
β) διαθέτει σημαντικό βαθμό δημοσιονομικής αυτοτέλειας δηλαδή έχει στη διάθεση της τις πιστώσεις που απαιτούνται για την σύναψη και την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων.

Άρθρο 4 - Ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής

Η αυτοτελής διοικητική ικανότητα της εκάστοτε επιχειρησιακής μονάδας τεκμαίρεται ότι υφίσταται όταν εντός της δομής της λειτουργεί τμήμα ή γραφείο προμηθειών ή έστω διεύθυνση, τμήμα ή γραφείο με αρμοδιότητες που σχετίζονται μεταξύ άλλων με το σχεδιασμό ή τη διενέργεια διαδικαστικών ενεργειών για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών δημοσίων συμβάσεων και η υπογραφή της σύμβασης γίνεται από τον προϊστάμενο ή διοικητή της ανεξάρτητης επιχειρησιακής μονάδας.

Σημαντικός βαθμός δημοσιονομικής αυτοτέλειας τεκμαίρεται ότι υφίσταται όταν σε όργανο της επιχειρησιακής μονάδας έχουν μεταβιβαστεί αρμοδιότητες διατάκτη για τη διαχείριση πιστώσεων ή η επιχειρησιακή μονάδα αποτελεί "ειδικό φορέα" της εκάστοτε υπηρεσίας στον προϋπολογισμό του Υπουργείου, της Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής, της Περιφέρειας, του Δήμου ή του νομικού προσώπου στο οποίο αυτή εντάσσεται οργανικά.

Για τις ανάγκες εφαρμογής της παρούσας απόφασης, σημαντικός βαθμός δημοσιονομικής αυτοτέλειας τεκμαίρεται για τον δευτερεύοντα διατάκτη σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4270/2014 για συγκεκριμένες πιστώσεις και για κάθε κατηγορία δαπάνης. Ειδικά, για τους σκοπούς της παρούσας είναι απαραίτητο οι μεταβιβάσεις των πιστώσεων με επιτροπικό ένταλμα προς το δευτερεύοντα διατάκτη μετά από σχετικό αίτημα αυτού να έχει ολοκληρωθεί εντός του πρώτου πενταμήνου κάθε έτους. Από την προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Για το έτος 2017, ο ορισμός δευτερεύοντος διατάκτη κατά το προηγούμενο εδάφιο πρέπει να έχει συντελεστεί εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Η υποδιαίρεση σε χωριστή επιχειρησιακή μονάδα κατά την έννοια της παρέκκλισης του άρθρου 6, παρ. 2, εδάφιο β' του ν. 4412/2016 δεν δικαιολογείται όταν η αναθέτουσα αρχή απλώς διοργανώνει διαδικασία προμήθειας κατά τρόπο αποκεντρωμένο.

Άρθρο 5 - Έκδοση διαπιστωτικής πράξης

Με διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, ήτοι ενδεικτικά του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή Πρόεδρου Ανεξαρτήτων Διοικητικών Αρχών, ορίζονται ως χωριστές επιχειρησιακές μονάδες οι διοικητικές μονάδες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίες πληρούν τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με την παρούσα.

Η διαπιστωτική πράξη της προηγούμενης παραγράφου, περιλαμβάνει υποχρεωτικά κατ' ελάχιστον την αιτιολογημένη συνδρομή των κριτηρίων και τεκμηρίων των άρθρων 3 και 4 της παρούσης, το είδος των συμβάσεων βάσει του κωδικού του κοινού λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (C.P.V.) και κοινοποιείται υποχρεωτικά στη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στην Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.»

3. Ο ν. 4770/2021 «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά- COVID εποχή» (Α' 15).

«Άρθρο 40 - Ίδρυση γραφείων προμηθειών σε οργανικές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Στις Λιμενικές Αρχές σε κάθε Πλοηγικό Σταθμό, δια της Λιμενικής Αρχής στην οποία υπάγεται, στη Σχολή Δοκίμων Λιμενοφυλάκων και στις Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού, ήτοι στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, στα Κέντρα Επιμόρφωσης Στελεχών Εμπορικού Ναυτικού, στη Δημόσια Σχολή Μετεκπαίδευσης Θαλαμηπόλων Εμπορικού Ναυτικού και στις Σχολές Σωστικών και Πυροσβεστικών Μέσων, όπως προβλέπονται στον Οργανισμό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (π.δ. 13/2018, Α' 26), καθώς επίσης στα Πλοία Ανοικτής Θαλάσσης του Λ.Σ.ΕΛ.ΑΚΤ., ιδρύονται Γραφεία Προμηθειών, τα οποία έχουν την αρμοδιότητα σχεδιασμού και διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και την αρμοδιότητα υπογραφής των σχετικών συμβάσεων από τον αρμόδιο διοικητή ή προϊστάμενο της κάθε επιχειρησιακής μονάδας, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και της υπ' αρ. 75555/289 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης Οικονομικών (Β' 2336/2017), όπως εκάστοτε ισχύει.»

4. Το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 13/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» (Α' 26/2018).

5. Η υπ' αριθ. 2835.4/93833/2021 (Β' 6226/24.12.2021) Διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) για τον ορισμό ανεξάρτητων επιχειρησιακών μονάδων, υπαγόμενων στο Υπουργείο, κατά το εδάφιο τέταρτο της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει:

«[...] διαπιστώνουμε:

Άρθρο 1

1. Τη συνδρομή των κριτηρίων, των όρων και των προϋποθέσεων, που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 3, 4 και 5 της υπ` αρ. 75555/289/6-7-2017 κοινής απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός κριτηρίων υπαγωγής στην έννοια της "χωριστής επιχειρησιακής μονάδας ανεξαρτήτως υπεύθυνης για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών" του άρθρου 6, παρ. 2, εδάφιο β` του ν. 4412/2016» (Β` 2336), στις κάτωθι αναφερόμενες υπηρεσίες του ΥΝΑΝΠ, οι οποίες στο πλαίσιο λειτουργίας τους, ορίζονται ως Αναθέτουσες Αρχές του ΥΝΑΝΠ, ήτοι χωριστές επιχειρησιακές μονάδες, ανεξαρτήτως υπεύθυνες για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεών τους, κατά την έννοια του εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, αναφορικά με τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών του Βιβλίου Ι του ίδιου νόμου.

2. Οι εν λόγω επιχειρησιακές μονάδες, ανά ειδικό φορέα προϋπολογισμού, είναι οι υπηρεσίες του ΥΝΑΝΠ, που εμφανίζονται στον πίνακα 5 του άρθρου 4.

3. Οι αναφερόμενες στην παρ. 2 υπηρεσίες του ΥΝΑΝΠ, διαθέτουν σωρευτικά αυτοτελή διοικητική ικανότητα και δημοσιονομική αυτοτέλεια, όπως αυτή προκύπτει από τη συνδρομή των ακόλουθων στοιχείων:

α. Αυτοτελή διοικητική ικανότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 4150/2013 «Ανασυγκρότηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και άλλες διατάξεις», του άρθρου 40 ν. 4770/2021 «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά - COVID εποχή», του π.δ. 76/2018 οργάνωση και λειτουργία της Σχολής Δοκίμων Λιμενοφυλάκων και ένταξη αυτής στην ανώτερη βαθμίδα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» (Β` 146), της υπ` αρ. 2231.3-1/422/04-09-2015 κοινής υπουργικής απόφασης «Κύρωση Κανονισμού Σπουδών Κέντρων Επιμόρφωσης Στελεχών Εμπορικού Ναυτικού (Κ.Σ./Κ.Ε.Σ.Ε.Ν.)» (Β` 1969), της υπ` αρ. 2231.2-13/42286/06-06-2019 κοινής υπουργικής απόφασης «Έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Ε.Σ./Α.Ε.Ν.)» (Β` 2240), των Κανονισμών Λειτουργίας των Πλοηγικών Σταθμών: Βόλου, Ηρακλείου, Ιτέας, Κέρκυρας, Καβάλας, Καλαμάτας, Λαυρίου, Πειραιά, Ρόδου, Θεσ/νίκης, Σύρου, Χαλκίδας και Πάτρας, της υπ` αρ. 80302/1602/15-10-1987 υπουργικής απόφασης «Νέος κανονισμός Εκπαίδευσης της Δημόσιας Σχολής Μετεκπαίδευσης Θαλαμηπόλων Ε.Ν.» (Β` 595), της υπό στοιχεία Μ. 2115.13/3/11-11-1996 υπουργικής απόφασης «Κύρωση του Κανονισμού Εκπαίδευσης των Δημοσίων Σχολών Εμπορικού Ναυτικού Σωστικών και Πυροσβεστικών Μέσων» (Β` 1081), της υπ` αρ. 3162.15/83383/14-12-2020 απόφασης έγκρισης προϋπολογισμού Κεφαλαίου Πλοηγικής Υπηρεσίας Οικονομικού έτους 2021 (ΑΔΑ: 6ΜΤΡ4653ΠΩ-9ΣΥ), της υπό στοιχεία φακ. 040/2014/20- 11-2014 απόφασης Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου «Κύρωση του Κανονισμού Λειτουργίας Λιμενικών Αρχών» (Β` 3212).

Με βάση τα ανωτέρω προκύπτει η αρμοδιότητα των Υπηρεσιών αυτών για τη διενέργεια των προβλεπόμενων διαδικασιών, βάσει του εκάστοτε ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου περί προμηθειών, για την ανάθεση προμηθειών πάσης φύσεως υπηρεσιών και αγαθών προς κάλυψη αναγκών τους.

β. Σημαντικό βαθμό δημοσιονομικής αυτοτέλειας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της υπ' αρ. 75555/289/ 6-7-2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης - Οικονομικών (Β` 2336), δεδομένου ότι σε καθεμία εξ αυτών, βάσει της υπ' αρ. 2835.4/92891/20-12-2021 απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής επί θεμάτων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα, οι Υπηρεσίες των οποίων λειτουργούν ως Ειδικοί Φορείς του Τακτικού Προϋπολογισμού, του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης και του Κεφαλαίου Πλοηγικής Υπηρεσίας» (Β` 6057), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 2833.6/65445/21-9-2023 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Τροποποίηση της υπ' αρ. 2835.4/92891/2021/20-12- 2021 απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής επί θεμάτων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ) σε υφιστάμενα υπηρεσιακά όργανα, οι Υπηρεσίες των οποίων λειτουργούν ως Ειδικοί Φορείς του Τακτικού Προϋπολογισμού, του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης και του Κεφαλαίου Πλοηγικής Υπηρεσίας» (Β` 6057)» (Β` 5704), έχουν ήδη μεταβιβαστεί οι αρμοδιότητες του κύριου διατάκτη του Υ.ΝΑ.Ν.Π. για τις πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού, του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που διαχειρίζονται, του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης και του Κεφαλαίου Πλοηγικής Υπηρεσίας αυτών ως Ειδικών Φορέων του Υ.ΝΑ.Ν.Π.

Άρθρο 2

1. Οι επιχειρησιακές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, της παρ. 2 του άρθρου 1, αποτελούν χωριστές επιχειρησιακές μονάδες με επιχειρησιακό πρόγραμμα και έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α. Λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις και διεξάγουν τις διαδικασίες προμήθειας πάσης φύσεως αγαθών και υπηρεσιών.

β. Μεριμνούν και προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την έγκαιρη ανάληψη υποχρέωσης προς το σκοπό αντιμετώπισης πάσης φύσεως δαπανών.

γ. Λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις συγκρότησης επιτροπών που σχετίζονται με την αντιμετώπιση πάσης φύσεως δαπανών.

δ. Αναλαμβάνουν την ανάθεση και υλοποίηση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών πάσης φύσεως υπηρεσιών και αγαθών, ως καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιες προς τούτο, αναλόγως του ύψους των εγκεκριμένων κάθε φορά πιστώσεων, ανά είδος δαπάνης, βάσει των Αριθμών Λογαριασμών Εξόδου (Α.Λ.Ε.) ή/και Κωδικών Αριθμών Εξόδου (Κ.Α.Ε.) ή/και Συλλογικών Αποφάσεων Έργων (Σ.Α.Ε.) που διαχειρίζονται.

ε. Συνάπτουν τις συμβάσεις που απορρέουν από την αντιμετώπιση των προκυπτουσών κάθε φορά αναγκών και τις χρηματοδοτούν από προϋπολογισμό τον οποίο έχουν στη διάθεσή τους.

στ. Μεριμνούν για την έκδοση κάθε απαιτούμενης διοικητικής πράξης για τη διεξαγωγή όλων των σταδίων των διαγωνιστικών διαδικασιών και των απευθείας αναθέσεων για τη σύναψη των συμβάσεων.

ζ. Διαθέτουν χωριστές γραμμές προϋπολογισμού για τις προμήθειες πάσης φύσεως υπηρεσιών και αγαθών ως ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, σύμφωνα με το άρθρο 3.

η. Εντός των δομών τους λειτουργεί τμήμα ή οργανική μονάδα ή γραφείο με αρμοδιότητες που σχετίζονται μεταξύ άλλων με το σχεδιασμό ή τη διενέργεια διαδικαστικών ενεργειών προμηθειών για την ανάθεση υπηρεσιών και αγαθών δημοσίων συμβάσεων και η σύναψη των συμβάσεων θα πραγματοποιείται από το εκάστοτε αρμόδιο όργανο που έχει την ευθύνη της Διοίκησης των αναφερόμενων στην παρ. 2 επιχειρησιακών μονάδων του άρθρου 1.

θ. Οι ως άνω ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες προβαίνουν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, σύμφωνα με το ισχύον κάθε φορά νομικό πλαίσιο, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία ενταλματοποίησης των δαπανών τόσο του εκάστοτε οικονομικού έτους όσο και παρελθόντων ετών, η πληρωμή των οποίων αντιμετωπίστηκε με τη διαδικασία της έκδοσης τακτικών χρηματικών ενταλμάτων ή εντολών πληρωμών για δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Οι Προϊστάμενοι των ανεξάρτητων επιχειρησιακών μονάδων λειτουργούν ως κύριοι διατάκτες και διαχειρίζονται πιστώσεις που τίθενται στη διάθεσή τους.».

V. Επί της νομιμότητας και του περιεχομένου των προτεινόμενων ρυθμίσεων

Ως προς την προτεινόμενη ρύθμιση, η οποία περιλαμβάνει κανόνες οργανωτικής φύσης, επισημαίνονται τα κάτωθι:

Με τη ρύθμιση αυτή αντικαθίσταται το άρθρο 40 του ν. 4770/2021 και ιδρύονται γραφεία προμηθειών σε οργανικές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, οι οποίες δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική ρύθμιση [Περιφερειακές Διοικήσεις και Επισκευαστικές Βάσεις του Λ.Σ.]. Στην αρμοδιότητα των εν λόγω γραφείων εντάσσονται οι διαδικασίες σχεδιασμού και διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και η αρμοδιότητα υπογραφής των σχετικών συμβάσεων από τον αρμόδιο διοικητή ή προϊστάμενο της κάθε επιχειρησιακής μονάδας, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 και της υπ' αριθ. 75555/289 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης – Οικονομικών (Β' 2336).

Σημειώνεται, ότι επί του σχεδίου της ανωτέρω ρύθμισης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (με αρχικό τίτλο «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στο νησιωτικό χώρο και λοιπές διατάξεις») εκδόθηκε η αριθ. Α42/2020 Γνώμη της Αρχής.

Σε συνέχεια του ως άνω άρθρου 40 του ν. 4770/2021, εκδόθηκε η αριθ. 2835.4/93833/2021 (Β' 6226/24.12.2021) διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ), για τον ορισμό ανεξάρτητων επιχειρησιακών μονάδων υπαγόμενων στο Υπουργείο, με την οποία διαπιστώθηκε ότι οι μνημονευόμενες στην ΥΑ οργανικές μονάδες πληρούν τις προϋποθέσεις της αριθ. 7555/289 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης – Οικονομικών, που είχε εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του τέταρτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, ήτοι διαθέτουν τον απαιτούμενο βαθμό διοικητικής και δημοσιονομικής αυτοτέλειας και επομένως ορίζονται ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες, κατά την έννοια του νόμου και του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου.

Όπως προκύπτει από το γράμμα της προτεινόμενης διάταξης, αλλά και από την ανάλυση συνεπειών ρύθμισης, σκοπός της είναι να δοθεί στις εν λόγω μονάδες, οι οποίες προστίθενται σε αυτές της αρχικής ρύθμισης, η αυτοτελής διοικητική ικανότητα να συνάπτουν συμβάσεις, προκειμένου να πληρούν την ειδική προϋπόθεση εφαρμογής του νόμου και να οριστούν ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες του Υπουργείου. Μάλιστα, όπως προκύπτει ρητά από την αιτιολογική έκθεση, σκοπός της διάταξης είναι η απονομή αρμοδιότητας και όχι η ίδρυση νέου τμήματος σε κάθε περιφερειακή μονάδα. Ειδικότερα, με την προωθούμενη νομοθετική ρύθμιση επιδιώκεται να εξασφαλιστεί η διοικητική αυτοτέλεια συγκεκριμένων οργανικών μονάδων του ΥΝΑΝΠ, που αποτελούν περιφερειακές μονάδες του, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 και την κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία. Με την έκθεση επισημαίνεται, ότι μέσω της διάταξης θα αντιμετωπιστεί η διαπιστωθείσα πρακτική αδυναμία άμεσης υλοποίησης προμηθειών αγαθών/υπηρεσιών για την κάλυψη επιτακτικών αναγκών των Περιφερειακών Διοικήσεων του Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ και των Επισκευαστικών Βάσεων του Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. Επίσης, προκύπτει η πρόθεση, η αρμοδιότητα αυτή να μπορεί να ασκηθεί από το υπάρχον προσωπικό και το γραφείο προμηθειών να υπαχθεί σε κάποιο ήδη υπάρχον τμήμα. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι πρόθεση είναι η λειτουργία και οργάνωση των εν λόγω μονάδων, αναφορικά με τον τρόπο που θα γίνονται οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, να οριστεί μεταγενέστερα με βάση τον κανονισμό λειτουργίας της κάθε μονάδας.

Σχετικώς, παρατηρούνται τα ακόλουθα, τα οποία εν μέρει έχουν ήδη επισημανθεί και με την αριθ. Α42/2020 Γνώμη της Αρχής:

Το άρθρο 6 του ν. 4412/2016 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», περιλαμβάνει σειρά κανόνων για τη μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων.

Ειδικότερα, στην παρ. 1 του άρθρου τίθεται ο θεμελιώδης κανόνας του τρόπου εκτίμησης της αξίας μιας σύμβασης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, προκειμένου αυτή να οδηγηθεί με ασφάλεια στις εφαρμοστέες, ανά περίπτωση, διατάξεις ανάθεσης της σύμβασης. Περαιτέρω, στην παρ. 2 ρυθμίζεται ειδικά η περίπτωση υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης, όταν η αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες, υπό την έννοια της οργάνωσης σε διοικητικές μονάδες (διευθύνσεις, τμήματα, γραφεία, περιφερειακές υπηρεσίες κλπ) που υπάγονται ιεραρχικά σε αυτήν. Σύμφωνα με αυτήν, για

την εκτίμηση της αξίας της σύμβασης, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις επιμέρους χωριστές επιχειρησιακές μονάδες της αναθέτουσας αρχής. Συνεπώς, καταρχήν απαγορεύεται η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση της αξίας της σύμβασης σε επίπεδο κάθε χωριστής επιχειρησιακής μονάδας, καθώς αυτό θα οδηγούσε, εν δυνάμει, σε ανεπίτρεπτη αποφυγή εφαρμογής διατάξεων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και του ν. 4412/2016.

Παρέκκλιση από τον ως άνω κανόνα εισάγεται με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, στο οποίο ρητά προβλέπεται η δυνατότητα υπολογισμού της αξίας των συμβάσεων σε επίπεδο χωριστής επιχειρησιακής μονάδας, εφόσον αυτή είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών.

Προς τον σκοπό δε της εξειδίκευσης των προϋποθέσεων εφαρμογής της ως άνω παρέκκλισης, στο ίδιο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 6, περιλαμβάνεται σχετική εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών. Σε συνέχεια της τελευταίας, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 75555/289 ΚΥΑ, με θέμα «Καθορισμός κριτηρίων υπαγωγής στην έννοια της «χωριστής επιχειρησιακής μονάδας ανεξαρτήτως υπεύθυνης για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών» του άρθρου 6, παρ. 2, εδάφιο β' του ν. 4412/2016» (Β 2336/2017), η οποία εξειδικεύει τα κριτήρια διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, προκειμένου να υπαχθεί μία οργανική μονάδα στην έννοια της χωριστής επιχειρησιακής μονάδας και κατ' επέκταση να μπορεί να αναθέτει τις σχετικές συμβάσεις της αυτόνομα.

Περαιτέρω, στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου προβλέπεται η έκδοση διαπιστωτικής πράξης του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή του Προέδρου για τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, για ορισμό των ανεξάρτητων επιχειρησιακών μονάδων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που πληρούν τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις της ως άνω Κοινής Υπουργικής Απόφασης. Με τη διαπιστωτική πράξη οι επιχειρησιακές μονάδες, οι οποίες κατονομάζονται στις διατάξεις της, παρότι δεν αποτελούν αναθέτουσες αρχές, κατά την έννοια του ν. 4412/2016, λογίζονται ως τέτοιες για τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Χρήζει επισήμανσης ότι, σε περίπτωση έκδοσης διαπιστωτικής πράξης, η εξαίρεση αφορά μόνο στην αξία των συγκεκριμένων συμβάσεων που ρητά αναφέρονται σε αυτήν. Υπό το πρίσμα αυτό, μια επιχειρησιακή μονάδα μπορεί να είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για συγκεκριμένη κατηγορία συμβάσεων (πχ συμβάσεις προμήθειας καυσίμων) και για συγκεκριμένο ποσό (πχ μέχρι 60.000 €)¹.

Συνοψίζοντας, χωριστή επιχειρησιακή μονάδα ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 4412/2016, είναι η εκάστοτε διοικητική μονάδα η οποία πληροί, σωρευτικά, τα εξής χαρακτηριστικά²:

α) διαθέτει σημαντικό βαθμό αυτοτελούς διοικητικής ικανότητας, δηλαδή βάσει των οικείων διατάξεων σχεδιάζει, αποφασίζει, συνάπτει και υλοποιεί ανεξάρτητα δημόσιες συμβάσεις και

¹ Βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 25 της Αρχής με θέμα «Ζητήματα υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας σύμβασης σε περίπτωση υποδιαίρεσής της σε τμήματα. Εφαρμογή της παρέκκλισης του άρθρου 6 παρ. 10 ν. 4412/2016».

² Βλ. Κ.Υ.Α αριθ. 75555/289/2017 «Καθορισμός κριτηρίων υπαγωγής στην έννοια της «χωριστής επιχειρησιακής μονάδας ανεξαρτήτως υπεύθυνης για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών» του άρθρου 6, παρ. 2, εδάφιο β' του ν. 4412/2016» (Β' 2336).

β) διαθέτει σημαντικό βαθμό δημοσιονομικής αυτοτέλειας, δηλαδή έχει στη διάθεσή της τις πιστώσεις που απαιτούνται για τη σύναψη και την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η πλήρωση της μίας εκ των δύο ως άνω προϋποθέσεων, ήτοι αυτή της διοικητικής αυτοτέλειας των φορέων-επιχειρησιακών μονάδων. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία των μονάδων αυτών ως ανεξαρτήτων επιχειρησιακών μονάδων, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, απαιτείται η πλήρωση και της δεύτερης ως άνω προϋπόθεσης, ήτοι η διασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας αυτών, με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 4 της σχετικής ΚΥΑ.

Σημειώνεται πάντως ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 - Ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της ΚΥΑ: *«Η αυτοτελής διοικητική ικανότητα της εκάστοτε επιχειρησιακής μονάδας τεκμαίρεται ότι υφίσταται όταν εντός της δομής της λειτουργεί τμήμα ή γραφείο προμηθειών ή έστω διεύθυνση, τμήμα ή γραφείο με αρμοδιότητες που σχετίζονται μεταξύ άλλων με το σχεδιασμό ή τη διενέργεια διαδικαστικών ενεργειών για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών δημοσίων συμβάσεων και η υπογραφή της σύμβασης γίνεται από τον προϊστάμενο ή διοικητή της ανεξάρτητης επιχειρησιακής μονάδας».* Επομένως, αρκεί εντός της δομής της χωριστής επιχειρησιακής μονάδας να λειτουργεί οργανική μονάδα, με καθήκοντα, μεταξύ άλλων, τον σχεδιασμό και τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών.

Συναφώς επισημαίνεται ότι, προκειμένου να είναι δυνατή η άσκηση, εκ μέρους των επιχειρησιακών μονάδων, της αρμοδιότητας που τους απονέμεται με τις διατάξεις του υπό εξέταση άρθρου, απαιτείται η έκδοση της προβλεπόμενης στο άρθρο 4 της ΚΥΑ διαπιστωτικής πράξης του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για τον ορισμό των ανεξαρτήτων επιχειρησιακών μονάδων, οι οποίες πληρούν τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις της προμνησθείσας Κοινής Υπουργικής Απόφασης. Βάσει των προαναφερομένων, δέον όπως διασφαλιστεί η συνδρομή του συνόλου των προϋποθέσεων της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, καθώς, όπως έχει επισημανθεί από την Αρχή στην Α18/2019 Γνώμη της, τυχόν εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων κατά τρόπο που δεν συνάδει με τα οριζόμενα στην ως άνω διάταξη, θα συνιστούσε μη επιτρεπτή παρέκκλιση από κανόνα οριζόντιας εφαρμογής, τόσο του εθνικού δικαίου, στην περίπτωση ανάθεσης συμβάσεων κάτω των ορίων, όσο και του ενωσιακού δικαίου, στην περίπτωση ανάθεσης συμβάσεων άνω των ορίων.

Από άποψη ουσιαστική, ως γενική κατεύθυνση σχετικά με τον καθορισμό της ανεξαρτήτως υπεύθυνης χωριστής επιχειρησιακής μονάδας, επαναλαμβάνονται τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη 20 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *«Όσον αφορά την εκτίμηση της αξίας μιας συγκεκριμένης προμήθειας, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η εκτίμηση της αξίας βάσει υποδιαίρεσης της προμήθειας επιτρέπεται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι. Φερ' ειπείν, θα μπορούσε να δικαιολογηθεί η εκτίμηση αξιών συμβάσεων στο επίπεδο χωριστής λειτουργικής μονάδας της αναθέτουσας αρχής, π.χ. σχολείου ή νηπιαγωγείου, εφόσον η εν λόγω μονάδα είναι ανεξάρτητα υπεύθυνη για τις προμήθειές της. Αυτό τεκμαίρεται όταν η χωριστή λειτουργική μονάδα διεξάγει ανεξάρτητα τις διαδικασίες προμήθειας και λαμβάνει*

τις αποφάσεις αγοράς, διαθέτει χωριστή γραμμή προϋπολογισμού για τις συγκεκριμένες προμήθειες, συνάπτει τη σύμβαση ανεξάρτητα και τη χρηματοδοτεί από προϋπολογισμό τον οποίο έχει στη διάθεσή της. Η υποδιαίρεση δεν δικαιολογείται όταν η αναθέτουσα αρχή απλώς διοργανώνει διαδικασία προμήθειας κατά τρόπο αποκεντρωμένο.».

Κατά συνέπεια, απαιτείται το Υπουργείο να διασφαλίσει ότι συντρέχουν πράγματι αντικειμενικοί λόγοι που δικαιολογούν την εκτίμηση των αξιών των συμβάσεων σε επίπεδο χωριστής επιχειρησιακής μονάδας, οι οποίοι εδράζονται στην αυτοτέλεια-ανεξαρτησία της σε σχέση με την αναθέτουσα αρχή. Επίσης, είναι σκόπιμο να καθοριστούν οι κατηγορίες συμβάσεων τις οποίες οι χωριστές επιχειρησιακές μονάδες μπορούν αυτόνομα να συνάπτουν, να χρηματοδοτούν και να εκτελούν, προκειμένου να μην υπάρξει σύγχυση με τις κεντρικές αρμοδιότητες της Δ/σης Προμηθειών του Υπουργείου.

Εξάλλου, από άποψη σαφήνειας, πληρότητας και συνεκτικότητας της ρύθμισης με το οικείο οργανωτικό πλαίσιο του Υπουργείου, προτείνονται τα εξής:

α) Σχετικά με την αναφερόμενη στη ρύθμιση «ίδρυση» γραφείων προμηθειών, διαπιστώνεται ότι η φράση «Στις Περιφερειακές Διοικήσεις Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. [...] ιδρύονται Γραφεία Προμηθειών...», ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση ως προς τον ρόλο και τη λειτουργία των εκεί αναφερόμενων Υπηρεσιών, δοθέντος ότι, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση της ρύθμισης, σκοπός αυτής είναι «η απονομή αρμοδιότητας και όχι η ίδρυση νέου τμήματος σε κάθε μια περιφερειακή μονάδα». Επομένως, ορθότερο θα ήταν οι υπό εξέταση ρυθμίσεις να συσχετιστούν με τον Οργανισμό του Υπουργείου ή/και με τους κανονισμούς λειτουργίας των ως άνω μονάδων. Επίσης, είναι σκόπιμο να καθοριστούν ρητά οι κατηγορίες συμβάσεων για τις οποίες οι χωριστές επιχειρησιακές μονάδες μπορούν αυτόνομα να συνάπτουν, να χρηματοδοτούν και να εκτελούν συμβάσεις, προκειμένου να μην υπάρξει σύγχυση με τις κεντρικές αρμοδιότητες της Δ/σης Προμηθειών του Υπουργείου.

β) Ως νομοτεχνική βελτίωση προτείνεται η αναδιατύπωση της φράσης «...καθώς και την αρμοδιότητα υπογραφής των σχετικών συμβάσεων από τον αρμόδιο διοικητή ή προϊστάμενο της κάθε επιχειρησιακής μονάδας...» και η αντικατάστασή της ως εξής: «...και την αρμοδιότητα εισήγησης προς υπογραφή των σχετικών συμβάσεων από τον αρμόδιο διοικητή ή προϊστάμενο της κάθε επιχειρησιακής μονάδας...», προκειμένου να καθίσταται σαφής η διάκριση ως προς την αρμοδιότητα υπογραφής των οικείων συμβάσεων.

Τέλος, τονίζεται ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι υποχρεώσεις συμμόρφωσης με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Ειδικότερα, πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες, όπως και εν γένει οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια (ήδη από την 23^η.09.2022, ημερομηνία έναρξης ισχύος των άρθρων 158-160 του ν. 4972/2022, με τα οποία τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 148 - 154 του ν. 4601/2019)³. Συναφώς σημειώνεται ότι οι χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνουν

³ Με τις περ. α-γ της παρ. 2 του άρθρου 1 της ΚΥΑ υπ' αριθ. 52445ΕΞ2023/04.04.2023 (Β'2385), καθορίζεται η σταδιακή έναρξη ισχύος της υποχρέωσης έκδοσης του ηλεκτρονικού τιμολογίου από τους οικονομικούς φορείς, η οποία διακρίνεται ανάλογα με την κατηγορία της αντισυμβαλλόμενης αναθέτουσας αρχής, βάσει ομαδοποίησης των αναθετουσών αρχών σε τρεις επιμέρους ομάδες [συγκεκριμένες αναθέτουσες αρχές³, Κεντρική Διοίκηση και

διακριτό αριθμό ως εγγεγραμμένες στο Μητρώο Αναθετουσών Αρχών/Αναθετόντων Φορέων/Χωριστών Επιχειρησιακών Μονάδων της ΕΑΔΗΣΥ και στο Μητρώο Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης (ΑΑΗΤ) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης⁴, στο οποίο κάθε ανεξάρτητη επιχειρησιακή μονάδα, όπως και κάθε αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και αντιστοιχίζεται σε αρμόδια οικονομική υπηρεσία.

Συνεπώς, είναι σημαντικό να επιτευχθεί επαρκής βαθμός ωρίμανσης της ρύθμισης, προκειμένου οι οικείες επιχειρησιακές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μέσω της οργάνωσης, της στελέχωσης και της χρηματοδότησής τους, να διαθέτουν πράγματι διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια.

VI. Συμπέρασμα

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή, ασκούσα την κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γα' του ν. 4412/2016 αρμοδιότητά της, εκδίδει την παρούσα Γνώμη της επί του υποβληθέντος σχεδίου διάταξης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με θέμα «Ίδρυση γραφείων προμηθειών σε οργανικές μονάδες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» (αντικατάσταση του άρθρου 40 του ν. 4770/2021), σύμφωνα με τις προπαρατιθέμενες παρατηρήσεις, επισημάνσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις.

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2024

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου

λοιπές πλην Κεντρικής Διοίκησης, αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς Με χρόνο έναρξης της υποχρέωσης έκδοσης των ηλεκτρονικών τιμολογίων την 12η .09.2023, 01.01.2024 και 01η .06.2024, αντίστοιχα.

⁴ Βλ. <https://www.gsis.gr/polites-epiheiriseis/pliromes-kai-eispraxeis/e-invoice>